

پژوهشکده مطالعات استراتژیک خاورمیانه

ترجمان استراتژیک خاورمیانه

تروریسم در دهه ۲۰۲۰: بررسی چشم انداز تهدید جهانی

بخش اول

سخن پژوهشکده

سیر سریع تحولات در منطقه غرب آسیا به مرزی رسیده است که هر محقق حرفه ای را جا می گذارد، اما اشتباه نباید کرد! نباید تسلیم سرعت و تغییر شد. چرا که دقت و اقدام سنجیده، مستلزم زمان و غور عمیق و مباحثه مستدل است و اینها میسر نمی شوند مگر با فهم دقیق متون و تصمیم آگاهانه با برآورد نتایج هر اقدام. بر این اساس، مرکز پژوهشهای علمی و مطالعات استراتژیک خاورمیانه و بازوی فکری آن یعنی پژوهشکده بر آن شدند تا برخی متون مهم و دوران ساز و فوری را به مترجمان کاربرد و متخصص بسپارند و این متون در کنار انتشار مجازی، نسخه چاپی هم داشته باشند.

انتظار این است که مجموعه ترجمان استراتژیک خاورمیانه بتواند ضمن تولید ادبیات شایسته و مرتبط، راهی یا الگویی باشد برای نگارش، گزارش و پایش رخدادهایی که مورد نیاز و اطلاع دانشوران و سیاستگذاران می تواند بود. پژوهشکده مطالعات استراتژیک خاورمیانه در فصل نوین فعالیت های خود، در نظر دارد با گزینش و سفارش این قسم متن های اساسی به شناخت و توسعه منافع ملی یاری برساند و یاور تصمیم سازان و اصحاب آکادمی باشد تا به جای دوییدن در پی حوادث، مدیرانه و دوراندیشانه بیندیشند. همین جا فرصت را مغتنم شمرده از جمیع پژوهشگران مسایل جدید خاورمیانه دعوت می کنیم متن های تازه، معتبر و متمایز و مانا را انتخاب و جهت انتشار در قالب ترجمان استراتژیک خاورمیانه، پیشنهاد نمایند. به امید سرفرازی میهن اسلامی مان، ایران، با یاری حضرت یزدان و رهنمایی استادان حرفه ای و کاربرد.

گفتنی است نظر مطروحه در این اسناد به هیچ وجه نظر مرکز پژوهشهای علمی و مطالعات استراتژیک خاورمیانه نیست و نشر آن به منزله تأیید محتوا نمی باشد. مقصود اصلی، اطلاع از نحوه نگاه و نقشه راه دیگری است که در مورد ایران اندیشه و کار می کنند.

پژوهشکده مطالعات استراتژیک خاورمیانه

تلخیص و ترجمه: عسگر قهرمانپور

پژوهشکده مطالعات استراتژیک خاورمیانه

آدرس: تهران، بلوار کشاورز، خیابان شهید نادری، نرسیده به خیابان ایتالیا، پلاک ۸
تلفن: ۰۹۰-۸۸۹۷۲۱۸۷ ایمیل: info@cmess.ir

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

پژوهشکده مطالعات استراتژیک خاورمیانه

ترجمان استراتژیک خاورمیانه

تروریسم در دهه ۲۰۲۰: بررسی چشم انداز تهدید جهانی بخش اول

تلخیص و ترجمه: عسگر قهرمانپور؛ محقق و مترجم در امنیت بین الملل و عضو افتخاری گروه مطالعات تروریسم نو

ناظر علمی: دکتر قدیر نصری

ویراستار ادبی علمی: سحر تقی پور

صفحه آرایی و طراحی جلد: علی رودگرصفاری

شماره سند: ۱/۵۰۲

تاریخ انتشار: ۲۳ آذرماه ۱۳۹۹

تروریسم در دهه ۲۰۲۰: بررسی چشم‌انداز تهدید جهانی بخش اول

تلخیص و ترجمه: عسگر قهرمانپور
عضو گروه مطالعات تروریسم نوین در پژوهشکده مطالعات استراتژیک خاورمیانه

چکیده

مطلب زیر خلاصه‌ای است از رساله دکتری با عنوان تروریسم در دهه ۲۰۲۰: بررسی چشم‌انداز تهدید جهانی. به دلیل حجیم بودن پایان‌نامه، تلاش کردیم آن را به سه بخش تقسیم کنیم و هر بخش در عین حال که یادداشت مستقلی محسوب می‌شود، همزمان به هم پیوند خورده‌اند: (۱) بررسی روندها و مسیرهای جهانی تروریسم، (۲) شناسایی چالش‌های استراتژیک نوظهور و (۳) طرح یک تحلیل فرصت برای استراتژی ضد تروریسم ایالات متحده. در مجموع، این پروژه یک پیش‌بینی استراتژیک از تروریسم در دهه ۲۰۲۰ ارائه داده و نشان می‌دهد که تروریسم در حال خطرناک و پویا شدن بوده و شکست دادن آن به طرز فزاینده‌ای سخت شده است.

بخش اول - بررسی روندها و مسیرهای جهانی تروریسم

مقدمه

یکی از دشوارترین چالش‌ها برای مقامات ضدتروریسم، شناسایی منازعه بعدی است که فعالیت تروریستی جهانی را قدرت بخشیده یا دگرگون می‌کند. به همین دلیل پیش‌بینی آینده تروریسم می‌تواند فوق‌العاده دشوار باشد. با این حال، در سطح کلان، یکی از بهترین پیش‌بینی‌کننده‌های رفتار آینده، عملکرد گذشته است. پژوهشگران از طریق جمع‌آوری دقیق و تحلیل داده‌های تروریسم، می‌توانند روندهای جهانی و مسیرهای تروریسم را ترسیم کنند تا چشم‌انداز تهدید جهانی را نشان دهند. هنگامی که تحلیل آماری با درک متنی از وقایع جهان ترکیب شود، می‌تواند بینش‌های کلیدی در مورد تاریخ، وضعیت و آینده تروریسم جهانی به دست بدهد.

تاریخ تروریسم

چهار موج تروریسم مدرن. در ۱۴۰ سال گذشته، تروریسم به شکلی الگوار تکامل یافته و در سراسر جهان گسترش یافته است. برای توصیف این پدیده، دکتر دیوید راپوپورت^۱ «چهار موج تروریسم مدرن» را توضیح داده که به یکی از تأثیرگذارترین نظریه‌ها در زمینه مطالعات تروریسم تبدیل شده است. پس از حملات تروریستی در ایالات متحده در ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱، دکتر راپوپورت با گروه‌بندی الگوهای خشونت سیاسی در چهار موج مشخص، یک چارچوب نظری برای تروریسم مدرن تدوین کرد:

۱- موج آنارشویست. نخستین موج تروریسم مدرن در سال ۱۸۸۰ آغاز شد. تا آن زمان، بیشتر گروه‌های انقلابی برای ابراز نارضایتی‌های خود به استراتژی‌های صلح‌آمیز مانند توزیع جزوات و برپایی تظاهرات متوسل می‌شدند. اما، هنگامی که این استراتژی‌ها برای تأثیرگذاری بر همسالان خود یا در دستیابی به اهداف ناکام ماندند، تروریسم به عنوان راهی برای درگیر کردن افکار عمومی به روش ایجاد وحشت و حساس به زمان^۲ ظاهر شد. در نتیجه، ترور به یک تاکتیک معمول برای گروه‌های آنارشویست تبدیل شد. در حقیقت، از دهه ۱۸۹۰ بعنوان «دوران طلایی ترور» یاد می‌شود، دوره‌ای که رهبران روسیه (تزار الکساندر اول)، فرانسه (رئیس‌جمهور ماری فرانسوا سادی کارنو) و ایالات متحده (رئیس‌جمهور ویلیام مک کینلی)، طی یک دهه به ضرب گلوله کشته شدند. گرچه گاهی اوقات آنارشویست‌ها ثابت کردند که از نظر تاکتیکی موثر هستند، اما به طور کلی، آن‌ها قادر به دستیابی به هیچ تغییر سیاسی پایدار نبودند.

1. David Rapoport
2. time-sensitive way

۲- موج ضد استعمار. موج دوم در دهه ۱۹۲۰ آغاز شد، بلافاصله پس از پایان جنگ جهانی اول. پس از امضای معاهده ورسای، امپراتوری اتریش-مجارستان به کشورهای مستقل تقسیم شد، که هر یک از آنها تحت نظارت یک قدرت استعماری اداره می‌شدند. در پاسخ به چنین تقسیم‌بندی، بومیان این سرزمین‌ها برای جلب توجه به نارضایتی‌های جمعی خود، تضعیف اقتدار اشغالگران متصورشان، و متقاعد کردن آنها برای واگذاری کنترل سرزمین‌ها، دست به سازماندهی زدند. به عنوان نمونه این گروه‌ها می‌توان به ارتش جمهوری‌خواه ایرلند^۱ اشاره کرد که برای متحد کردن ایرلند شمالی با دولت انگلیس جنگید و همچنین ایرگون^۲ که در تلاش برای ایجاد یک کشور جداگانه یهودی به فلسطین حمله کرد. برخلاف موج اول، گروه‌های ضداستعماری حمله به اهداف پلیس و نظامی را ترجیح دادند. بعلاوه، برخی از این گروه‌ها از دولت‌های خارجی و جماعت دیاسپورا، افرادی که از وطن اجدادی خود دور شده بودند اما با این آرمان همدردی می‌کردند، بودجه دریافت می‌کردند. گروه‌های تروریستی در این موج موفق‌تر از گروه‌های اول بودند. در حقیقت، برخی از آنها توانستند به بخشی یا بیشتر اهداف سیاسی خود دست پیدا کردند.

۳- موج چپ جدید. موج سوم در جریان جنگ ویتنام در اواسط دهه ۱۹۶۰ آغاز شد. ویژگی این موج تروریسم مبتنی بر این باور بود که قدرت‌های غربی علیه کشورهای جهان سوم مرتکب جنایات شده‌اند. در نتیجه، گروه‌های تروریستی در سراسر جهان با هدف آگاهی بخشی، محکوم کردن غرب و ترویج ایدئولوژی‌های سیاسی خود پدید آمدند. دانشجویان و اعضای باسواد جامعه نیروی محرک گروه‌های ایجاد شده در این موج بودند. افزون بر این، بسیاری از گروه‌ها در سراسر جهان از اتحاد جماهیر شوروی حمایت دریافت می‌کردند، که چنین حمایت‌هایی را مکمل دیپلماسی رسمی خود تلقی می‌کردند. در این دوره، آدم‌ربایی، ترور و بمب‌گذاری اغلب تاکتیک‌هایی بودند که استفاده می‌شد و دارایی‌های دولت را هدف قرار می‌داد. با این حال، تا دهه ۱۹۸۰ این گروه‌ها در سراسر جهان تا حد زیادی شکست خوردند. ۴- موج مذهبی. موج چهارم و مدرن در سال ۱۹۷۹ آغاز شد، یک سال انقلابی در فرهنگ اسلامی پس از توافقنامه کمپ دیوید، انقلاب ایران و حمله شوروی به افغانستان. ذکر این نکته حائز اهمیت است که همه ادیان دارای گروه‌های افراطی خشونت ورز بوده‌اند که در برهه‌ای از تاریخ بوجود آمده بودند. اعم از افراط‌گرایان مسیحی مانند کو کلوکس کلان^۳ یا افراط‌گرایان اسلامی مانند القاعده. این گروه‌ها بر این باورند که اعضای آنها از افراد غیرعضو برتر هستند و برای خشونت‌های خود تفسیرهای انحرافی از ادیان ارائه می‌دهند. گرچه سازمان‌هایی از ادیان مختلف به موج فعلی تروریسم مدرن دامن زده‌اند، اما

1. IRA

2. Irgun

3. Ku Klux Klan

تروریسم سلفی بیشتر فعالیت خود را صرف این امر کرده است، هم شناخته شده‌ترین و هم کشنده‌ترین است. افزون بر این، حملات انتحاری در بین گروه‌های تروریستی مذهبی و مدرن، به یک تاکتیک بسیار کشنده و محبوب تبدیل شده است.

دکتر راپوپورت در نوشتار خود در سال ۲۰۰۱ پیش‌بینی کرد که اگر چرخه زندگی نسلی ثابت بماند، موج مذهبی که سازمان‌هایی مانند القاعده و دولت اسلامی (داعش) را به وجود آورده است، بایستی در دهه ۲۰۲۰ متلاشی شود و در نهایت موج جدید ایدئولوژیک جایگزین آن می‌شود. با این حال، آنچه این موج را از سه حالت گذشته متمایز می‌کند، درگیری مستقیم نظامی در کشورهایی است که جنبش ایدئولوژیک را تقویت می‌کنند. در نتیجه، این موج بیشترین تعداد سازمان‌های تروریستی، حملات تروریستی و مرگ‌های مرتبط با تروریسم در طول تاریخ را ثبت کرده است. علاوه بر این، در حالی که سازمان‌های تروریستی به استخدام و فعالیت خود ادامه می‌دهند، و سن جوانی بهترین دوران پرورش افراط‌گرایی است، موج مذهبی احتمالاً در دهه ۲۰۲۰ غالب خواهد شد، همچنین به طولانی‌ترین موج تروریسم مدرن تبدیل خواهد شد.

وضعیت پژوهش تروریسم

بررسی اجمالی. اندکی پس از ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱، دکتر اندرو سیلک، استاد برجسته دانشگاهی و متخصص تروریسم، اظهار نظر تکان‌دهنده‌ای درباره وضعیت پژوهش تروریسم ارائه داد. دکتر سیلک با تشبیه کردن وضعیت پژوهش تروریسم به یک سوء تغذیه اساسی، چنین نوشت که وضعیت پژوهش تروریسم «در رژیم غذایی فست فودی قرار دارد»، مطالعاتی که «سریع، ارزان، در دسترس و از نظر غذایی مشکوک بود». دکتر سیلک این ارزیابی مهم را بر اساس چندین استدلال اساسی انجام داد. نخست، سیاستگذاران، دانشگاهیان و کارشناسان در مورد تعریف تروریسم به اجماع نرسیده بودند - عارضه‌ای که امروزه پژوهش تروریسم را سردرگم می‌کند. در حقیقت، بیش از ۱۰۰ تعریف از تروریسم در ادبیات حرفه‌ای ظاهر شده و بدون یک تعریف مشخص و مشترک، انجام پژوهش مداوم و توسعه یک پایگاه اطلاعاتی معنی‌دار دشوار است. دوم، دکتر سیلک اشاره کرد که بیشتر موارد موجود تحقیقات تروریسم مبتنی بر تحلیل کمی نبوده است. مطالب منتشر شده در این حوزه به ندرت دارای بررسی آماری بود و داده‌هایی که جمع‌آوری شده بود بیشتر توصیفی بود، نه استنباطی. سوم، تحقیقات نه انطباقی و نه پیش‌بینی‌کننده بود، و بنابراین تا حد زیادی غیرقابل اجرا بوده و برای روند سیاستگذاری دانشی فراهم نمی‌کرد. دکتر سیلک در یادداشت خود در سال ۲۰۰۱ نوشت: «هدف پژوهش در نهایت رسیدن به سطحی از دانش و درک است که بتوان دلیل چرایی وقایع خاصی را توضیح داد و ظهور و

نتیجه وقایع مشابه در آینده را پیش‌بینی کرد. پژوهش تروریسم نتوانسته است به آن سطح از دانش برسد.» در نتیجه، هنگامی که جنگ علیه تروریسم سرعت پیدا کرد، سیاستگذاران ابزار یا دانش لازم برای اتخاذ استراتژی ضدتروریسم موثر در اختیار نداشتند.

درباره پایگاه داده‌ای تروریسم جهانی. اندکی پس از یادداشت‌های دکتر سیلک، پژوهشگران دانشگاه مریلند شروع به ایجاد پایگاه داده‌ای تروریسم جهانی^۱ (GTD) کردند، یک پایگاه داده‌ای منبع باز از اطلاعات مربوط به حملات تروریستی در سراسر جهان. امروز، GTD حاوی داده‌های مربوط به سال‌های ۱۹۷۰-۲۰۱۷ با روزرسانی‌های سالانه که برای آینده برنامه‌ریزی شده است. در این پایگاه، اطلاعاتی در خصوص تاریخ و مکان، سلاح‌های استفاده شده، نوع هدف، تعداد تلفات و در صورت شناسایی، گروه یا فرد مسئول حمله در دسترس است. در واقع، بیش از ۴,۰۰۰,۰۰۰ مقاله خبری از بیش از ۲۵,۰۰۰ منبع خبری برای جمع‌آوری داده‌های حادثه فقط از سال ۱۹۹۸-۲۰۱۷ بررسی شده است. همچنین، GTD با جمع‌آوری اطلاعات در مورد بیش از ۱۸۰,۰۰۰ مورد حمله تروریستی سو قصد یا موفقیت آمیز، در حال حاضر جامع‌ترین پایگاه طبقه‌بندی نشده در مورد حملات تروریستی در جهان است. GTD محصولی از کنسرسیوم ملی برای مطالعه تروریسم و پاسخ به تروریسم^۲، یک مرکز تحقیق و آموزش مبارزه با تروریسم است که در دانشگاه مریلند مستقر است.

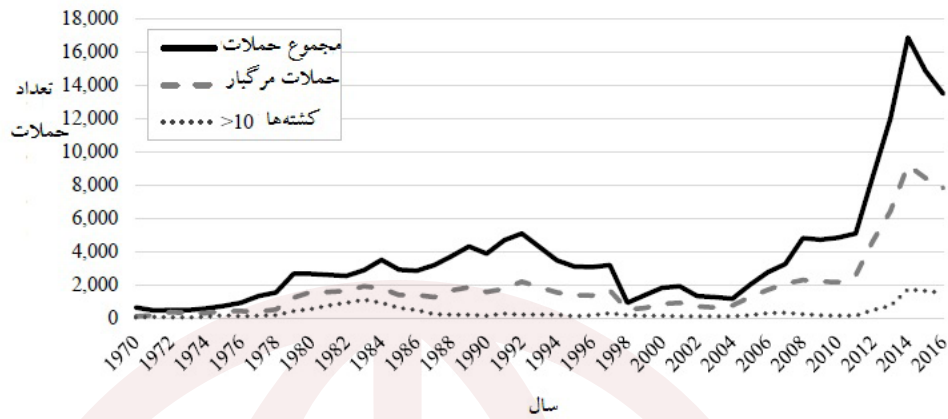
تحلیل آماری

فراز و فرود تروریسم. تروریسم جهانی دقیقاً مانند بازار سهام تحت تأثیر فضای سیاسی بین‌المللی، سیاست‌های تأثیرگذار دولت‌ها و رویدادهای مهم جهانی قرار دارد. درست بسان بازار سهام، تروریسم نیز فراز و فرود دارد و می‌تواند در ظاهر غیرقابل توضیح باشد و بدون شک پیش‌بینی آن دشوار است. اما همانطور که هر سرمایه‌گذار به خوبی می‌داند، تولید یک روز، هفته یا حتی یک ماه ممکن است منعکس‌کننده مسیر کلی تولید سالانه سهام نباشد، اما، هنگامی که درآمدها در طول زمان ردیابی می‌شوند، روندهایی را نشان می‌دهد که می‌تواند به تولید یک پیش‌بینی مفید کمک کند. به همین ترتیب، با ردیابی تروریسم، سیاست‌گذاران و دست‌اندرکاران بهتر می‌توانند خود را برای پیش‌بینی تهدیدات آینده مجهز کنند (شکل ۱ را ببینید).

1. Global Terrorism Database (GTD)

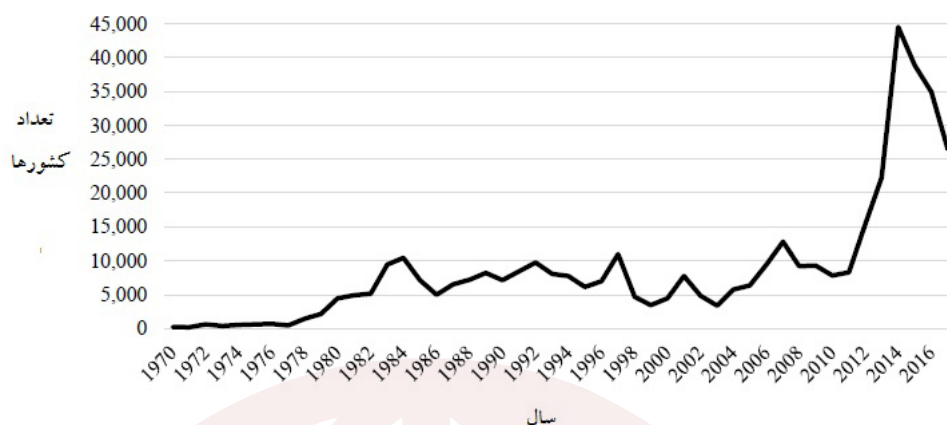
2. Study of Terrorism and Responses to Terrorism (START)

شکل ۱. حملات تروریستی بر اساس سال (۱۹۷۰-۲۰۱۶)

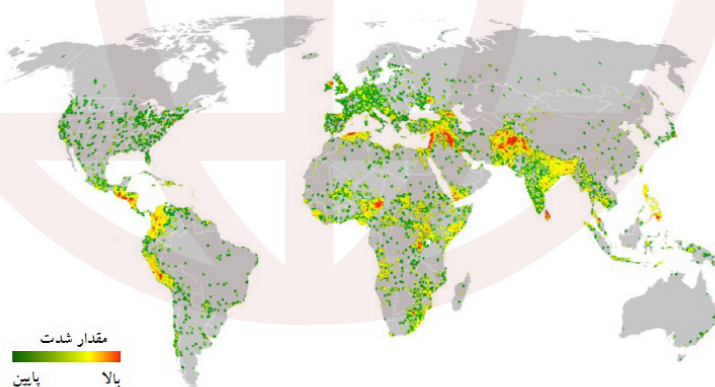
مطابق با رشد و کاهش حملات تروریستی در سراسر جهان، تعداد تلفات ناشی از حملات از سال ۲۰۱۱-۲۰۱۴ با نرخ رشد ترکیبی ۴۴۰٪ افزایش تصاعدی را تجربه کرده است (شکل ۲ را ببینید). حملات تروریستی جهانی در اوج خود فقط در سال ۲۰۱۴ باعث مرگ ۴۴۴۹۰ نفر شد- بیش از سیزده برابر بیشتر از تعداد تلفات مربوط به تروریسم در سال ۲۰۰۳. از آنجایی که هر ساله تعداد کشته‌ها کاهش یافته است، این رقم از نظر تاریخی همچنان بالا است. در سال ۲۰۱۷، تروریسم جهانی ۲۶۴۴۵ کشته بر جای گذاشت، رقمی که تنها در چهار سال قبل بی‌سابقه بود. وانگهی، حملات تروریستی در شش سال گذشته (۱۸۲،۴۲۹) تقریباً به همان اندازه ۲۵ سال قبل (۱۸۳،۹۶۰) کشته بر جای گذاشته است. اگر چه فعالیت‌های تروریستی در این مدت افزایش قابل توجهی را در سراسر جهان تجربه کرده است، اکثر حملات و تلفات فقط در چند منطقه بسیار متمرکز رخ داده است.

شکل ۲. تعداد تلفات ناشی از حملات تروریستی (۱۹۷۰-۲۰۱۷)

تروریسم در نقاط داغ رخ می‌دهد. در سال ۲۰۱۶، کنسرسیوم ملی برای مطالعه تروریسم گزارش «۴۵ سال تروریسم»، نسخه ویژه‌ای از نقشه جهانی سالانه پایگاه داده‌ای تروریسم جهانی خود را منتشر کرد که تمرکز و شدت حملات تروریستی را از سال ۱۹۷۰-۲۰۱۵ در سراسر جهان نشان می‌دهد (شکل ۳ را ببینید).

شکل ۳. ۴۵ سال تروریسم (۱۹۷۰-۲۰۱۵)

گرچه نقاط داغ شناسایی شده در چندین قاره پراکنده هستند، اما هر یک از آنها به طور کلی در مناطق محدودی واقع شده‌اند. اولین نقطه داغ در حال حرکت از غرب به شرق، یک بار در امتداد ساحل شمال شرقی آمریکای جنوبی واقع شده و سپس فعالیت آن به مناطقی از آمریکای مرکزی سرآزیر شده است. در مرحله بعد، شدت فعالیت‌های تروریستی در سراسر ساحل گسترش یافته

است، کمربندی از سرزمین‌های بدون حکومت که به طور افقی در سراسر قاره آفریقا کشیده شده است، در حالی که نقاط کوچک در شمال و شرق آفریقا نیز ظاهر می‌شود. علاوه بر این، یک منطقه مدیترانه شرقی معروف به شامات از شدت خشونت تروریستی بی‌سابقه‌ای برخوردار است. در حالی که نقاط داغ کوچکتری در امتداد نوار جنوبی شبه جزیره عربستان و جزایر جنوب شرقی آسیا ظاهر می‌شوند، بزرگترین کانون از نظر اندازه جغرافیایی در سراسر آسیای جنوبی گسترش می‌یابد. از تقاطع شمالی افغانستان، پاکستان و هند، تا مناطق مرزی تقسیم‌کننده هند و بنگلادش، آسیای جنوبی دهه‌هاست که گرفتار فعالیت‌های تروریستی است و تروریسم داعش آن را به طولانی‌ترین نقطه تروریسم در تاریخ معاصر تبدیل کرده است.

امروزه، تروریسم به شدت در چندین نقطه داغ متمرکز است و اغلب با انواع دیگر خشونت‌های سیاسی همزمان است. در سال ۲۰۱۶، بیش از ۷۵ درصد حملات تروریستی فقط در ۱۰ کشور صورت گرفته است. به همین ترتیب، در سال ۲۰۱۷، بیش از نیمی از حملات در چهار کشور صورت گرفته است: عراق (۲۳٪)، افغانستان (۱۳٪)، هند (۹٪) و پاکستان (۷٪) و بیش از نیمی از مرگ و میرها در سه کشور عراق: ۲۴٪، افغانستان (۲۳٪) و سوریه (۸٪) قرار دارد. گرچه تروریسم در قرن بیست و یکم به طور عمده به کشورهای خاورمیانه و اطراف آن مرتبط شده است، اما این منطقه همیشه کانون تروریسم نبوده است. در حقیقت، طی دهه‌ها فعالیت‌های تروریستی در کشورهای غربی بسیار بیشتر بود.

تروریسم از نظر جغرافیایی جابه‌جا می‌شود. در حالی که تروریسم از نظر تاریخی محدود و متمرکز بوده، نقاط داغ تروریسم با گذشت زمان از نظر جغرافیایی جابجا شده‌اند (جدول ۱ را ببینید). تروریسم که عمدتاً تحت تأثیر موج غالب ایدئولوژیک قرار گرفته است، در دوره‌های مختلف تاریخ، مناطق مختلف جهان را تحت تأثیر قرار داده است. در دهه ۱۹۷۰، چهار کشور از پنج کشوری که بیشترین حملات تروریستی را تجربه کردند، کشورهای غربی بودند. در این مدت، ایرلند شمالی بیشترین تعداد حملات را تجربه کرد، دلیل اصلی آن تاکتیک‌های ارتش آزادی‌بخش ایرلند بود، اما ایالات متحده در روند موج چپ جدید بیشترین تعداد حملات تروریستی داخلی را در طول تاریخ تجربه کرده است.

جدول ۱. کشورهای که بیشترین حملات تروریستی را در دهه (۲۰۰۰-۲۰۰۹) تجربه کرده‌اند.

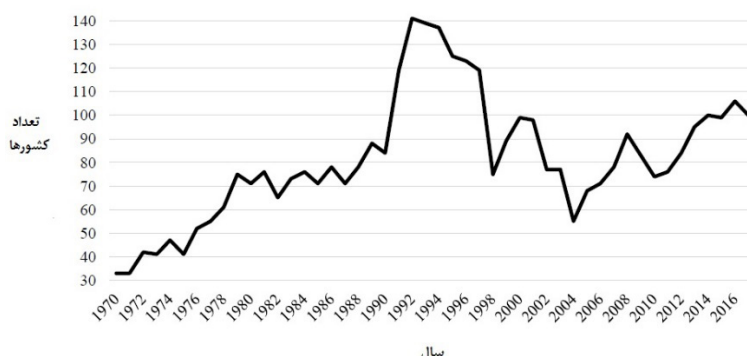
	1970s	1980s	1990s	2000s
#1	ایرلند شمالی 1,483	برو 4,222	کلمبیا 2,835	عراق 5,189
#2	ایالات متحده 1,384	السالوادور 4,123	هند 1,791	هند 2,570
#3	ایتالیا 1,022	کلمبیا 2,951	برو 1,781	پاکستان 1,980
#4	اسپانیا 901	شیلی 1,744	ترکیه 1,666	افغانستان 1,949
#5	ترکیه 484	گواتمالا 1,483	پاکستان 1,601	تایلند 1,228

اندکی پس از آغاز قرن جدید، دوره جدیدی نیز در تروریسم جهانی آغاز شد. با درگیری‌های طولانی مدت نظامی در عراق و افغانستان، دهه ۲۰۰۰ انتقال فعالیت‌های تروریستی به خاورمیانه و جنوب آسیا را تقویت کرد. عراق که نخستین حضور خود را در این لیست داشت، با ۵۱۸۹ حمله تروریستی جهان را رهبری کرد. هند نسبت به دهه قبل ۴۴٪ افزایش تعداد حملات تروریستی را تجربه کرد، در حالی که پاکستان ۲۴٪ رشد داشت. افغانستان که در اولین حضور خود در این لیست در رده چهارم قرار گرفت، در دهه ۲۰۰۰، هزار و ۹۴۹ حمله تروریستی را تجربه کرد.

در طول دهه دوم جنگ جهانی علیه تروریسم، فعالیت‌های تروریستی در خاورمیانه بزرگ‌فوران کرد. عراق که برای دومین دهه پیاپی از نظر تعداد حملات تروریستی پیش‌تاز جهان است، در هشت سال گذشته ۱۹۲۸۶ حمله تروریستی را تجربه کرده و در حال پیشرفت است تا ۳۶۵٪ افزایش حملات تروریستی نسبت به دهه قبل را تجربه کند. به همین ترتیب، در صورت ادامه چنین روندی، فعالیت‌های تروریستی در افغانستان ۵۸۴٪، در پاکستان ۵۶۷٪ و در هند ۲۰۹٪ افزایش می‌یابد. این داده‌ها نشان می‌دهند که فعالیت‌های تروریستی جهانی نه تنها به سطوح بی‌سابقه‌ای رسیده است، بلکه غلظت‌های منطقه‌ای آن نیز در خاورمیانه، آفریقا و آسیای جنوبی و جنوب شرقی به طور فعال در حال تقویت و رشد است.

تروریسم یک مساله جهانی است. در سال‌های اخیر، فعالیت‌های تروریستی به ثبت فراوانی رسیده و به کشورهای بیشتری در جهان گسترش یافته است (شکل ۴ را ببینید) امروز، بیش از ۱۰۰ کشور در مرزهای خود تحت تأثیر تروریسم قرار گرفته‌اند و این نشان می‌دهد که گرچه ممکن است تروریسم در نقاط مهم متمرکز باشد، اما دامنه جهانی گسترده‌ای دارد.

شکل ۴. تعداد کشورهایی که حمله تروریستی را تجربه کرده‌اند (۱۹۷۰-۲۰۱۷)

از سال ۲۰۰۴، تعداد کشورهایی که یک حمله تروریستی را تجربه کرده‌اند، به استثنای ۲۰۰۸-۲۰۱۰، زمانی که تروریسم جهانی مدت کوتاهی منقبض شد، به طور مداوم افزایش یافته است. این رشد تا سال ۲۰۱۶ ادامه داشته و تعداد کشورهای تحت تأثیر تروریسم به ۱۰۶ کشور رسید که بالاترین رقم در ۱۹ سال گذشته است. از زمان جمع‌آوری اطلاعات برای نخستین بار در سال ۱۹۷۰، تعداد بیشتری از کشورها در سال ۲۰۱۶ حداقل یک حمله و یک مرگ مرتبط با تروریسم را تجربه کرده‌اند.

نتیجه‌گیری

تروریسم پدیده‌ی جدیدی نیست. قرن‌هاست که افراد و سازمان‌ها برای پیگیری یا دستیابی به اهداف سیاسی خود به خشونت متوسل می‌شوند. تروریسم محدود به یک ایدئولوژی یا انگیزه خاصی نیست. سازمان‌ها و حملات از انواع افراط‌گرایی الهام گرفته‌اند. در ۱۴۰ سال گذشته، فعالیت‌های تروریستی به طور کلی در چهار موج مشخص رخ داده است. از سال ۱۸۸۰ میلادی، اکثریت تروریسم با انگیزه آنارشیسیم و به دنبال آن ناسیونالیسم در ۱۹۲۰ و کمونیسم در ۱۹۶۰ صورت گرفت. قابل توجه است که چرخه طول عمر هر موج حاوی یک بازه زمانی ۴۰ ساله است. با این حال، موج چهارم برای شکستن این روند با سرعت انجام می‌شود. نه تنها تروریسم با انگیزه مذهبی به زودی به طولانی‌ترین ماندگاری تبدیل خواهد شد، بلکه در حال حاضر نیز به طور چشمگیری سطح بالاتری از خشونت را معرفی کرده است. موج مذهبی تروریسم نیز بسان اسلاف خود تاریخ انقضاء دارد، هرچند بعید است به این زودی‌ها به نتیجه برسد.

با تاسیس GTD، اکنون پژوهشگران قادر به ردیابی روندها و مسیرهای جهانی تروریسم و ایجاد فرصت‌هایی برای تصمیم‌گیری آگاهانه هستند. در هر یک از این تحلیل‌ها، یک موضوع تکراری وجود دارد: از زمان شروع جنگ جهانی علیه تروریسم، تروریسم تکامل یافته است، ویژگی‌های

متمایز و روندهای معینی دارد. در مجموع، داده‌های ارائه شده نه تنها وضعیت موجود در زمینه تهدیدات جهانی را تعریف می‌کنند، بلکه همچنین بینش‌های بنیادی در مورد روندهای تروریسم در سال‌های ۲۰۲۰ را ارائه می‌دهند، و این نشان می‌دهد که تهدید تروریستی به طور فزاینده‌ای خطرناک، پویا و دشوارتر می‌شود.

